

2 Shrnutí hlavních zjištění

Česká školní inspekce při sledování rozvoje přírodovědné gramotnosti vychází z definice formulované v rámci projektu Národní systém inspekčního hodnocení vzdělávací soustavy v České republice (NIQES), jehož realizátorem byla Česká školní inspekce v letech 2011–2015: Přírodovědná gramotnost je způsobilost využívat přírodovědné poznání, klást relevantní otázky a na základě získaných faktů vyvozovat závěry vedoucí k porozumění přírodním jevům a usnadňující odpovědné rozhodování a jednání.

Dalším základním obsahovým rámcem pro toto tematické šetření byl především příslušný rámcový vzdělávací program pro daný obor vzdělání. Základem výuky v základních i ve středních školách jsou vzdělávací obory (předměty) **Přírodopis, Fyzika, Chemie, Zeměpis** nebo obdobné předměty na středních školách. V ZŠ je výuka často doplňována souvisejícími tematickými okruhy průřezového tématu Environmentální výchova.

Hlavním cílem bylo posoudit s využitím nově vytvořených nástrojů podmínky, průběh a dosaženou úroveň vybraných aspektů přírodovědné gramotnosti na 2. stupni ZŠ, respektive nižším stupni víceletých gymnázií, a v SŠ s maturitními obory, identifikovat silné a slabé stránky rozvoje uvedené gramotnosti z celkového pohledu, a položit tak základ pro porovnání rozvoje gramotnosti v dalším cyklu.

Vzorek pro zjišťování výsledků vzdělávání v **9. ročníku ZŠ a v odpovídajícím ročníku VG** obsahoval **197 škol. Vzorek ve 3. ročníku SŠ** čítal **231 škol. Testy** zadávané prostřednictvím inspekčního systému elektronického zjišťování **InspIS SET** (ZŠ 60 otázek, SŠ 83 otázek) obsahovaly 38 shodných otázek. Toto základní zjišťování bylo ještě **doplněno dotazníkem**, který žáci vyplňovali po dokončení testu. Dotazník zjišťující podmínky a průběh pak vyplňovali učitelé 197 SŠ. V ZŠ byla realizována **také prezenční tematická inspekční činnost** (včetně hospitací), která proběhla v celkem 100 školách, z nichž 94 bylo ve vzorku pro zjišťování výsledků.

Průměrná úspěšnost žáků 9. ročníku ZŠ v testu byla 62 %. Očekávaná hodnota úspěšnosti v tomto testu byla stanovena na 67 %, přičemž však jen:

- 4 % žáků dosáhla slabého výsledku (vyřešila méně než dvě pětiny otázek),
- 7 % splnilo odpovídající očekávání (vyřešilo více než tři pětiny),
- 11 % dosáhlo výborného výsledku (více než čtyři pětiny správně vyřešených otázek).

Žádným překvapením také nebyla prokazatelně **vyšší úspěšnost žáků gymnázií**. Ovšem ve skupině nejúspěšnějších žáků bylo zastoupení žáků VG méně než dvoupětinové. Z toho plyne, že **v oblasti přírodovědné gramotnosti zůstává v ZŠ významně velká skupina žáků s velmi dobrými výsledky. Průměrná úspěšnost žáků 3. ročníku SŠ v testu byla 64 %** (očekávaná opět 67 %).

- Výrazně převažuje skupina žáků, kteří správně vyřešili více než tři pětiny otázek.
- Podíl žáků, jež zvládli méně než dvě pětiny otázek, byl menší než 4 %.
- Opět se na celkové úspěšnosti výrazně podílela gymnázia (71 %).
- Nad 60 % se pak dostaly už jen technicky zaměřené školy a lycea.